

Sygn. akt I C 462/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2022 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Eliza Skotnicka

Protokolant sekr. sąd. Magda Biernat

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 czerwca 2022 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa Banku (...) S.A. z siedzibą w G.

przeciwko J. P.

o zapłatę 38522,74 zł

I. zasądza od pozwanego J. P. – pozwanego solidarnie z B. P., co do której 22 kwietnia 2021 roku zapadł prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Rejonowy w Kłodzku w sprawie I Nc 413/21 – na rzecz strony powodowej Banku (...) S.A. z siedzibą w G. kwotę 26469,59 zł (dwadzieścia sześć tysięcy czterysta sześćdziesiąt dziewięć złotych 59/100) z zastrzeżeniem, że co do zasądzanego świadczenia pozwanemu przysługuje prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie jego odpowiedzialności do przysługującego mu prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego położonego w N. przy ulicy (...), dla którego Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi księgę wieczystą (...) wraz z udziałem wynoszącym (...) w częściach wspólnych budynku i prawie własności gruntu objętego księgą wieczystą (...)/ oraz do wysokości wpisanej w tej księdze hipoteki umownej zwykłej w wysokości 40000 zł na zabezpieczenie kredytu strony powodowej,

II. dalej idące powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego – pozwanego solidarnie z B. P., co do której 22 kwietnia 2021 roku zapadł prawomocny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Rejonowy w Kłodzku w sprawie I Nc 413/21 – na rzecz strony powodowej 4799,39 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. ustala i przyznaje kuratorowi ustanowionemu dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego L. K. wynagrodzenie w kwocie 1440 zł, które wypłacić należy z zaliczki zdeponowanej w Sądzie Rejonowym w Kłodzku pod pozycją 500075898273,

V. zwraca stronie powodowej od Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego w Kłodzku 2160 zł tytułem nadpłaconej zaliczki zdeponowanej w Sądzie Rejonowym w Kłodzku pod pozycją(...).

Sygn. akt I C 462/22

UZASADNIENIE

Strona powodowa Bank (...) S.A. z siedzibą w G. wniosła o zasądzenie od pozwanego 38 522,74 zł z umownymi odsetkami w wysokości 1,8 krotności obowiązującej stopy odsetek ustawowych od 26 469,59 zł od 15 lutego 2021 r. oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazała, że 11 kwietnia 2005 r. zawarła z pozwanym oraz jego małżonką umowę kredytu numer konsolidacyjnego nr (...), z której kredytobiorcy nie wywiązali się. Wobec powyższego, powódka wypowiedziała przedmiotową umowę stawiając całą należność w stan wymagalności, zaś mimo podjętej próby polubownego pozasądowego rozwiązania sporu, wierzytelność nie została spłacona. Dodała, że należność jest zabezpieczona hipoteką umowną zwykłą w kwocie 40 000 zł oraz hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 23 400 zł ustanowioną w księdze wieczystej numer (...).

22 kwietnia 2021 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Kłodzku w sprawie o sygn. akt I Nc 413/21 wydał przeciwko pozwanemu J. P. i B. P. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał im zapłacić solidarnie na rzecz strony powodowej dochodzoną pozwem należność wraz z kosztami procesu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty kurator nieznanego z miejsca pobytu pozwanego J. P. wniósł o oddalenie powództwa w całości, przyznanie wynagrodzenia według norm przepisanych oraz obciążenie strony powodowej kosztami ustanowionego w sprawie kuratora. Kurator podniósł zarzut przedwczesności powództwa w kontekście naruszenia art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 2439 t. j.) oraz – z ostrożności procesowej – zarzut przedawnienia należności ubocznych – na podstawie art. 118 k.c. w zw. z art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych.

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanego, strona powodowa wskazała, że zgodnie z dominującym w orzecznictwie poglądem art. 77 zd. 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece nie dotyczy hipoteki kaucyjnej, a co za tym idzie możliwość zaspokojenia się z nieruchomości obciążonej obejmuje zarówno przedawnioną wierzytelność zabezpieczoną hipotecznie, jak też nieprzedawnione odsetki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

11 kwietnia 2005 r. strona powodowa zawarła z pozwanym J. P. i B. P. umowę o kredyt konsolidacyjny numer (...) na kwotę 40 000 zł. Pozwany zobowiązał się spłacić należność do 21 marca 2025 r. zgodnie z postanowieniami umowy i harmonogramem spłat. W przypadku niezapłacenia w terminie pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności, stronie powodowej przysługiwało prawo do wypowiedzenia umowy, po uprzednim pisemnym wezwaniu do zapłaty w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy. Termin wypowiedzenia ustalono na 30 – dni.

Celem zabezpieczenia spłaty kredytu strona powodowa ustanowiła na nieruchomości kredytobiorców, położonej w N. przy ul. (...), objętej księgą wieczystą numer (...), hipotekę zwykłą w wysokości 40 000 zł z tytułu udzielonego kredytu i hipotekę kaucyjną do wysokości kwoty 23 400 zł z tytułu odsetek umownych i kosztów udzielonego kredytu.

Dowód:

- wydruk księgi wieczystej numer (...) – k. 23 – 37
- umowa o kredyt konsolidacyjny numer (...) z 11.04.2005 r. wraz z załącznikami – k. 153 – 165
- potwierdzenie wykonania dyspozycji – k. 189

Pozwany nie spłacał terminowo zadłużenia, dlatego pismem z 4 lutego 2013 r. strona powodowa wypowiedziała umowę, wzywając do zapłaty należności w kwocie 32 437,42 zł w terminie 30 dni od dnia otrzymania wypowiedzenia.

20 czerwca 2013 r. strony sporządziły aneks do umowy kredytu z 11 kwietnia 2005 r., w którym powódka uznała wypowiedzenie umowy kredytu za niedokonane, a strony uznały, że w dalszym ciągu związane są postanowieniami umowy kredytu.

Dowód:

- wypowiedzenie umowy kredytu i wezwanie do zapłaty z 04.02.2013 r. z potwierdzeniem odbioru – k. 9 - 10

- Aneks do Umowy Kredytu zawarty 20.06.2013 r. – k. 11 – 12

Mimo podpisanego Aneksu do umowy pozwany nadal nie regulował należności, dlatego pismem z 28 grudnia 2015 r. powódka wezwała go do zapłaty kwoty 1 135,34 zł w terminie 14 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy. Jednocześnie powódka poinformowała pozwanego, że zgodnie z art. 75c ustawy Prawo bankowe istnieje możliwość złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

Pismem z 10 marca 2016 r. strona powodowa wypowiedziała umowę kredytu, wzywając pozwanego do zapłaty - w terminie 30 dni od dnia otrzymania wypowiedzenia - należności w wysokości 27 231,93 zł, w tym 26 469,59 zł kapitał kredytu, 657,35 zł odsetki zaległe, 44,99 zł odsetki za opóźnienie oraz 60 zł opłaty i prowizje.

Dowód:

- wypowiedzenie umowy kredytu i wezwanie do zapłaty z 10.03.2016 r. – k. 16 – 18

- ostateczne wezwanie przed wypowiedzeniem umowy kredytowej wraz z wykazem dokumentów do restrukturyzacji – k. 168 - 172

Pismem z 3 listopada 2020 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty zaległości w kwocie 38 034,53 zł w terminie 14 dni pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

Dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty z 03.11.2020 r. – k. 21 – 22

Na dzień 15 lutego 2021 r. zaległość z tytułu umowy kredytu z 11 kwietnia 2005 r. wyniosła 38 522,74 zł, w tym 26 469,59 zł kapitał, 839,50 zł odsetki umowne naliczone od 21 sierpnia 2015 r. do 28 kwietnia 2016 r., 11 153,65 zł odsetki karne naliczone od 21 września 2015 r. do 14 lutego 2021 r. oraz 60 zł opłaty i prowizje.

Dowód: wyciąg z ksiąg banku z 15.02.2021 r. – k. 3

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części tj. co do kwoty 26 469,59 zł.

Strona powodowa wywodziła swoje roszczenie z umowy o kredyt konsolidacyjny numer (...) z 11 kwietnia 2005 r., której podstawy zawarcia uregulowane zostały w art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 2439 t. j.). Zgodnie z treścią tego przepisu przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd uznał, że strona powodowa wykazała zasadność roszczenia dochodzonego pozwem w zakresie należności głównej tj. 26 469,59 zł. Z przedłożonych wraz z pozwem oraz odpowiedzią na sprzeciw dokumentów w sposób jednoznaczny wynika, że 11 kwietnia 2005 r. między stronami doszło do zawarcia umowy o kredyt konsolidacyjny, na mocy której pozwany i jego żona B. P. otrzymali kwotę 40 000 zł. Postanowienia umowy precyzyjnie określały termin płatności rat, ich wysokość i stopę oprocentowania, regulowały również sankcję za nieterminową spłatę należności oraz uprawnienia banku w tym zakresie, w szczególności prawo do naliczenia odsetek za opóźnienie oraz możliwość wypowiedzenia zawartej umowy. W celu zabezpieczenia spłaty kredytu strona powodowa ustanowiła na nieruchomości kredytobiorców hipotekę zwykłą w wysokości 40 000 zł z tytułu udzielonego kredytu oraz hipotekę kaucyjną do wysokości kwoty 23 400 zł z tytułu odsetek umownych i kosztów udzielonego kredytu. Wobec nieterminowej spłaty kredytu, pismem z 10 marca 2016 r. powódka skutecznie

wypowiedziała zawartą umowę, wzywając pozwanego do uiszczenia należności, które na dzień wypowiedzenia wynosiły łącznie 27 231,93 zł, w tym 26 469,59 zł z tytułu kapitału kredytu.

Po złożeniu przez stronę powodową odpowiedzi na sprzeciw od nakazu zapłaty spór dotyczył w istocie kwestii przedawnienia roszczeń ubocznych zabezpieczonych hipoteką.

Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Należy przy tym podkreślić, że początek biegu terminu przedawnienia związany jest z wymagalnością roszczenia i zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego – wierzyciela (art. 120 § 1 zd. 2 k.c.).

Niewątpliwie roszczenie strony powodowej wynikające z udzielenia kredytu jest roszczeniem związanym z prowadzoną działalnością gospodarczą, co znajduje potwierdzenie m. in. w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r. wydany w sprawie o sygn. akt II CK 113/02 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007 r. wydany w sprawie o sygn. akt IV CSK 356/06). Istotną kwestią w niniejszej sprawie było zatem ustalenie, czy doszło do przedawnienia roszczenia, a jeśli tak, to z jaką datą.

Z przedłożonych przez stronę powodową dokumentów wynika, że umowa kredytu została wypowiedziana pismem z 10 marca 2016 r. Pozwany nie podjął adresowanej do niego przesyłki, która była awizowana w dniu 15 marca 2016 r. Mając na uwadze 14 - dniowy termin na odbiór korespondencji uznać należało, że wypowiedzenie umowy kredytu zostało pozwanemu skutecznie doręczone 29 marca 2016 r. Z tego względu, 30 – dniowy termin wypowiedzenia upłynął 28 kwietnia 2016 r., a co za tym idzie 3 – letni bieg terminu roszczenia upłynął 29 kwietnia 2019 r. Skoro strona powodowa wniosła pozew w 2021 r., to co do zasady dochodzone roszczenie wraz z należnymi odsetkami uległo przedawnieniu.

Niemniej, zgodnie z art. 77 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2019 r. poz. 2204 t.j., zw. dalej UKWH) przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnień wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczeń o świadczenia uboczne.

Skoro roszczenie strony powodowej z tytułu udzielonego kredytu było zabezpieczone hipoteką zwykłą, to brak jest przeszkód, aby mogła ona dochodzić realizacji tej należności w niniejszym procesie. Nie sposób jednak przyznać racji stronie powodowej, by roszczenie o odsetki zabezpieczone hipoteką kaucyjną korzystało z przywilejów, jakie daje zabezpieczenie hipoteką zwykłą.

W orzecznictwie istnieją rozbieżności co do tego, czy przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką kaucyjną wyłącza możliwość dochodzenia odsetek związanych z tą wierzytelnością od dłużnika hipotecznego. W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że instytucja hipoteki kaucyjnej uregulowana była w art. 102 i 104 UKWH. Art. 102 stanowił, że wierzytelności o wysokości nie ustalonej mogą być zabezpieczone hipoteką do oznaczonej sumy najwyższej (hipoteka kaucyjna). Hipoteka kaucyjna może w szczególności zabezpieczać istniejące lub mogące powstać wierzytelności z określonego stosunku prawnego albo roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nie objęte z mocy ustawy hipoteką zwykłą. Przepis art. 104 stanowił natomiast, że hipoteka kaucyjna zabezpiecza odsetki oraz koszty postępowania mieszczące się w sumie wymienionej we wpisie hipoteki.

W przedmiotowej sprawie odsetki były zabezpieczone hipoteką kaucyjną wraz z kosztami udzielonego kredytu, a zatem do takiej hipoteki mają zastosowanie przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu od 20 lutego 2011 r. Do przedawnionych odsetek znajdzie więc zastosowanie art. 77 zd. 2 UKWH, czyli odsetki przedawnione nie będą korzystały z zabezpieczenia hipoteką kaucyjną pomimo brzmienia dotychczasowego art. 104 UKWH (por. wyrok SA w Krakowie z 8.1.2020 r., I AGa 48/19, L. oraz wyrok SA w Krakowie z 6.12.2018 r., I ACa 211/18, L.).

Należy nadto wskazać, że na aprobatę zasługuje stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z 10 stycznia 2017 r. wydanym w sprawie V CSK 233/16, zgodnie z którym „artykuł 104 u.k.w.h. określał przedmiot zabezpieczenia hipoteką kaucyjną w sposób odmienny niż art. 69 u.k.w.h. w odniesieniu do hipoteki zwykłej, ponieważ obejmował

zabezpieczeniem odsetki oraz koszty postępowania mieszczące się w sumie wymienionej we wpisie hipoteki, a nie "w granicach przewidzianych w odrębnych przepisach". Zakres ten był oczywiście szerszy, co wyraźnie wskazywał art. 102 ust. 2 u.k.w.h., przewidujący możliwość wykorzystania hipoteki kaucyjnej do zabezpieczenia roszczeń związanych z wierzytelnością hipoteczną lecz nie objętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą. Rozszerzenie zakresu zabezpieczenia nie jest jednak równoznaczne z wprowadzeniem dalej idącego wyłączenia skutków przedawnienia niż przewidziane w art. 77 zd. 1 u.k.w.h.; trudno przy tym doszukać się aksjologicznych przesłanek tak daleko idącego uprzywilejowania wierzytelności objętych hipoteką kaucyjną”.

Sąd podziela pogląd, że art. 104 UKWH nie był przepisem szczególnym względem art. 77 zd. 2 UKWH, skoro różny był ich zakres przedmiotowy. Odmiennego stanowiska nie uzasadniała również struktura przepisów dotyczących dawnej hipoteki kaucyjnej. Przepisy o hipotece w ogólności należało stosować wprost do hipoteki kaucyjnej, wyjątki przewidziano jedynie w art. 105 - 107 UKWH. W świetle powyższego, nie sposób analogicznie stosować wszystkich przepisów dotyczących hipoteki zwykłej do hipoteki kaucyjnej, skoro różne były ich konstrukcje, a wolą ustawodawcy było uprzywilejowanie jedynie hipoteki zwykłej poprzez wprowadzenie regulacji prawnych wzmacniających pozycję wierzyciela hipotecznego.

Z tych względów Sąd uznał, że na uwzględnienie zasługiwało roszczenie strony powodowej jedynie co do kwoty kapitału, czyli 26 469,59 zł, natomiast w zakresie dochodzonych odsetek jako przedawnione podlegało oddaleniu.

Mając na uwadze, że odpowiedzialność pozwanego była ograniczona do przysługującego mu prawa własności nieruchomości położonej w N. przy ul. (...) oraz do wysokości wpisanej w księdze wieczystej hipoteki umownej na kwotę 40 000 zł, Sąd w myśl art. 319 k.p.c. zastrzegł pozwanemu prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności.

Z uwagi na fakt, że wydany w sprawie nakaz zapłaty obejmujący zasądzone roszczenie uprawomocnił się w stosunku do pozwanej B. P., Sąd wskazaną wyżej kwotę zasądził od pozwanego J. P. zastrzegając, że jego odpowiedzialność w tym zakresie jest solidarna z odpowiedzialnością B. P., wynikającą z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22 kwietnia 2021 r. w sprawie I Nc 413/21.

O wynagrodzeniu kuratora Sąd orzekł w oparciu o § 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej z dnia 9 marca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 536) w zw. z § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. Strona powodowa wygrała proces w 68,71%, ponosząc koszty w łącznej kwocie 6 985 zł, w tym 1 928 zł opłata sądowa od pozwu, 3 600 zł koszty zastępstwa procesowego, 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa i 1 440 zł wynagrodzenie kuratora. Mając na uwadze wynik procesu, pozwany winien zwrócić stronie powodowej kwotę 4 799,39 zł.

W myśl art. 84 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1125 j.t.) Sąd zwrócił stronie powodowej nadpłaconą zaliczkę w kwocie 2 160 zł.